

**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky**

NOVÉ ZNENIE

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012

(Materiál vypracovaný v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Bratislava august 2013

Obsah

Zoznam grafov v textovej časti správy	3
Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012	4
Úvod	5
Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2012	5
Časť I	7
1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2012	7
1.1 Právne podmienky	7
1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania	8
1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania	9
Systém vysokoškolského vzdelávania	9
Študenti	9
Prijímacie konanie na 1. stupeň	11
Prijímacie konanie na 2. stupeň ⁴⁾	12
Vysokoškolská mobilita	12
1.4 Zamestnanci vysokých škôl	13
1.5 Vysokoškolská veda a technika	15
Podprogram Vysokoškolská veda a technika	15
Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja	16
1.6 Rozvoj vysokého školstva	17
1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb	17
Časť II	18
2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2012	18
2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2012 a spôsob ich rozdelenia	19
Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2012	19
Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám	20
2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2012	22
Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2012	22
Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl	23
Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti	24
Kapitálové výdavky	26
Časť III	26
3. Záver k správe	26

Zoznam grafov v textovej časti správy

Graf č. 1 - Vývoj počtu študentov na verejných a súkromných vysokých školách	10
Graf č. 2 - Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.	11
Graf č. 3 - Vývoj priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl.....	13
Graf č. 4 - Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov vysokých škôl (vrátane štátnych) (minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek)	14
Graf č. 5 – Zmeny v počte fyzických osôb k 31.12.2011 a 31.12.2012 zamestnaných na vysokej škole v pracovnom pomere (vysokoškolský učiteľ, výskumný/umelecký pracovník) podľa funkcie, zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl).....	15

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo“) v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) každoročne vypracúva a zverejňuje výročnú správu o stave vysokého školstva. Tento dokument obsahuje výročnú správu o stave vysokého školstva za rok 2012 (ďalej len „správa“).

V úvode správy sú v stručnej forme zhrnuté najdôležitejšie informácie o vysokom školstve za rok 2012.

Prvú časť správy tvorí správa o činnosti vysokých škôl v roku 2012. Je zameraná na plnenie ich hlavných úloh v oblasti vysokoškolského vzdelávania, v oblasti vysokoškolskej vedy a techniky, v oblasti rozvoja a v oblasti sociálnej podpory študentov. **Druhá časť** je venovaná **hospodáreniu verejných vysokých škôl**. Správa je doplnená podrobnou **tabuľkovou prílohou**.

Správa vychádza z údajov, ktoré vysoké školy uviedli vo svojich výročných správach o činnosti a výročných správach o hospodárení za rok 2012, výkazníctva vysokých škôl za rok 2012 a ďalej z oficiálnych štatistických údajov a z údajov, ktoré má ministerstvo k dispozícii v rámci svojej koordinačnej činnosti. V správe sa využívajú aj poznatky získané na stretnutiach so Slovenskou rektorskou konferenciou, Radou vysokých škôl a Študentskou radou vysokých škôl.

Správa sa zaoberá len vysokými školami v pôsobnosti rezortu ministerstva, teda verejnými vysokými školami a súkromnými vysokými školami, zahraničnými vysokými školami len sčasti. Ak to nie je výslovne uvedené, nezaoberá sa ani vysokými školami v rezorte obrany, vnútra a zdravotníctva. V ďalšom, ak neuvedieme inak, budeme vysokou školou rozumieť verejnú vysokú školu alebo súkromnú vysokú školu. V časti o hospodárení sa správa zaoberá len verejnými vysokými školami.

Kvôli prehľadnosti sú jednotlivé odseky v ďalšom texte číslované priebežne.

Úvod

Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2012

(1) V roku 2012¹⁾ bol celkový počet študentov **200 743**, nastal **medziročný pokles počtu študentov** vysokých škôl o **11 241 (5,30%)**. Na verejných vysokých školách bol zaznamenaný pokles v prípade všetkých stupňov okrem spojeného I. a II. stupňa, kde mali verejné VŠ o 203 študentov viac v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V rámci externého štúdia bol zaznamenaný pokles na všetkých stupňoch štúdia. Celkovo tak počet študentov verejných vysokých škôl poklesol o **8 055 (-4,66%)**. Súkromné vysoké školy mali v porovnaní s predchádzajúcim rokom o **3 186** študentov menej, pričom v dennej forme ich počet klesol o **1 209** a v externej bol zaznamenaný pokles o **1 977** študentov. Zvýšil sa počet študentov iného štátneho občianstva (celkom o **700** študentov) na verejných vysokých školách (300 študentov) aj na súkromných vysokých školách (400 študentov). Najviac študentov verejných vysokých škôl v prvých dvoch stupňoch študovalo v spoločenských vedách, náukách a službách (54,24 %).

(2) V priebehu roka 2012 **riadne skončilo vysokoškolské štúdium** na verejných a súkromných vysokých školách **67 952** študentov, čo je pokles o 2 109 študentov. Pod tento stav sa podpísal pokles absolventov externej formy štúdia (o 2 273), pričom v dennej forme sa počet absolventov zvýšil o 164. Počet absolventov na verejných vysokých školách na I. alebo II. stupni v porovnaní s predchádzajúcim rokom poklesol o 3 628, avšak počet absolventov III. stupňa sa medziročne zvýšil o 517. Opačná situácia bola v prípade súkromných vysokých škôl, kde sa počet absolventov na I. alebo II. stupni zvýšil o 1 005 a počet absolventov III. stupňa sa prakticky nezmenil (klesol o trochu).

(3) O štúdium na vysokej škole v prvom stupni a spojenom prvom a druhom stupni sa uchádzalo **60 043 uchádzačov – občanov SR**, čo je najnižší počet od roku 2003 a oproti minulému roku pokles o 7 tis. uchádzačov. Títo uchádzači na štúdium podali spolu s cudzincami **121 431 prihlášok**, čo je najnižší počet za ostatných deväť rokov. Od úspešných uchádzačov bolo uskutočnených **47 311** zápisov na štúdium, z toho 44 994 od osôb štátnej príslušnosti SR a 2 317 od cudzincov.

(4) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku 2012 bol **937,47 €**, čo je o **3,41 % viac** ako v roku 2011. Priemerný plat vysokoškolského učiteľa verejnej vysokej školy v roku 2012 bol **1 198,76 €**, čo je o 3,65 % viac ako v roku 2011. V roku 2012 bol priemerný plat profesora verejnej vysokej školy **1 761,63 €**, čo predstavuje nárast o 3,67 %.

(5) Veková štruktúra profesorov a docentov verejných vysokých škôl sa medziročne významne nezmenila. Medián veku vysokoškolského učiteľa vo funkcii profesora bol 60 rokov.

(6) **Podpora vysokoškolskej vedy a techniky** v rámci finančných prostriedkov vyčlenených na vysoké školstvo v kapitole ministerstva v roku 2012 predstavovala **144 626 231 €**.

(7) V roku 2012 sa skončila komplexná akreditácia činností na troch súkromných vysokých školách.

(8) V rámci schváleného rozpočtu na vysoké školstvo bola na dotácie verejným vysokým školám vyčlenená čiastka **441 424 063 €**. V priebehu roka 2012 bola schválený rozpočet verejných vysokých škôl upravený na objem **453 235 179 €**.

(9) Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov. **Celkové náklady** verejných vysokých škôl v roku 2012 v **hlavnej činnosti** predstavovali **635 663 706 €**

¹⁾ Počtom študentov v roku 2012 rozumieme počet študentov v akademickom roku 2012/2013 k 31.10.2012.

a celkové výnosy verejných vysokých škôl v roku 2012 v hlavnej činnosti boli **646 631 033 €**.

(10) V roku 2012 skončilo s **kladným výsledkom hospodárenia** (hlavná a podnikateľská činnosť spolu) svoje hospodárenie **19 verejných vysokých škôl**. Hospodársky výsledok verejných vysokých škôl za rok 2012 v hlavnej činnosti bol zisk vo výške **10 967 327 €**. Celkový hospodársky výsledok bol **zisk v objeme 13 265 934 €**.

(11) Správa a jej tabuľková príloha aj v tomto roku poskytuje ďalšie podrobné informácie o stave vysokého školstva v SR za rok 2012.

Časť I

1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2012

(12) Prvá časť správy sa zameriava na hlavné činnosti vysokých škôl v roku 2012 a podmienky, za ktorých tieto činnosti vykonávajú.

1.1 Právne podmienky

(13) V roku 2012 Národná rada SR schválila dva zákony, ktorými sa mení a dopĺňa zákon o vysokých školách:

- zákonom č. 57/2012 Z. z. bolo upravené udeľovanie akademického titulu v doktorandskom štúdiu katolíckej teológie, názvy právnických osôb, ktorým bol udelený štátny súhlas na pôsobenie ako súkromná vysoká škola, vytvorili sa zákonné podmienky na sprístupňovanie základných informácií o pracovných pomeroch vysokoškolských učiteľoch a výskumných pracovníkoch. Zákon upravuje aj postavenie študentov so špecifickými potrebami (definovanie takéhoto študenta, spôsob preukazovania jeho špecifických potrieb, definovanie podporných služieb takémuto študentovi, definovanie pozície koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami a jeho povinností),
- zákon č. 455/2012 Z. z. predstavuje rozsiahlu novelu, ktorá sa zamerala najmä na nasledujúce oblasti:
 - o vysoké školy sú povinné mať vnútorné systémy na zabezpečovanie kvality vzdelávania vypracúvaný na základe Noriem a smerníc na zabezpečovanie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania,
 - o zmenil sa prístup k rozlišovaniu denného a externého štúdia tak, že rozdiel medzi denným a externým štúdiom nemá byť v použitých metódach ich uskutočňovania, ale len v rozsahu štúdia za akademický rok,
 - o v rámci organizácie štúdia sa budú udeľovať kredity aj za štátne skúšky a rigorózne konanie sa otvára aj pre absolventov štúdia druhého stupňa v zahraničí,
 - o zaviedla sa možnosť podmieneného prijímania na štúdium,
 - o bolo upravené obmedzenie pôsobenia vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a umeleckých pracovníkov vo viacerých pracovných pomeroch,
 - o verejné vysoké školy dostali možnosť požadovať školné za poskytovanie programov v inom ako štátnom jazyku, naopak, pre cudzincov, bez ohľadu na ich štátne občianstvo sa uzákonila možnosť bezplatného štúdia na verejných vysokých školách v štátnom jazyku dennou formou štúdia,
 - o upravili sa aj ustanovenia týkajúce sa orgánov vysokých škôl pre prípady, keď doterajšie znenie zákona niektoré situácie neriešilo, prípadne, ak riešenie niektorých situácií bolo príliš rigidné, vytvoril sa právny rámec pre niekoľko nových registrov – register študijných programov, register študijných odborov a register vysokých škôl (ustanovenia však nadobudnú účinnosť až začiatkom akademického roku 2013/2014), ako aj pre existenciu Centrálného registra evidencie publikačnej činnosti a Centrálného registra evidencie umeleckej činnosti a zmenili sa ustanovenia o registri študentov a centrálnom registri študentov.

(14) V roku 2012 bol prijatý zákon č. 396/2012 o Fonde na podporu vzdelávania, ktorý nahradil zákon o Študentskom pôžičkovom fonde a zákon o Pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov. V roku 2013 tak budú môcť študenti (vrátane doktorandov) získať pôžičku za nových podmienok.

(15) Okrem toho vydalo/pripravilo ministerstvo predpisy nižšej právnej sily:

- vyhláška č. 227/2012 Z. z., ktorou sa novelizuje vyhláška o priznávaní sociálneho štipendia študentom vysokých škôl, ktorou sa upravili osobitné prípady určenia rozhodujúceho príjmu, ktoré dovtedajšia právna úprava dostatočne nezohľadňovala,
- opatrenie oznámené pod č. 249/2012 Z. z. o maximálnom ročnom školnom pre študijné programy v externej forme štúdia na akademický rok 2013/2014,
- nariadenie vlády č. 253/2012 Z. z., ktorým sa novelizovalo nariadenie vlády o Akreditačnej komisii a odstraňujú sa ním duplicitné ustanovenia, patriace do akreditačných kritérií,
- vyhláška č. 456/2012 Z. z. o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti, ktorá upravuje najmä kategórie evidencie publikačnej/umeleckej činnosti a kategórie ohlasov, dokumentáciu predkladanú autorom a údaje zapisované do registra,
- vyhláška č. 457/2012 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor, ktorá upravuje najmä postupy zverejňovania jednotlivých štádií habilitačných a vymenúvacích konaní,
- vyhláška č. 458/2012 Z. z. o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami, ktorá upravuje minimálne nároky študentov so špecifickými potrebami v závislosti od ich špecifickej potreby.

(16) Zákonom č. 455/2012 Z. z. bol zároveň zmenený zákon č. 455/2004 Z. z. tak, že na základe výsledkov komplexnej akreditácie činností bolo zmenené začlenenie Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši na vysokú školu, ktorá nie je začlenená medzi univerzitné vysoké školy ani medzi odborné vysoké školy.

1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania

(17) V roku 2012 poskytovalo vysokoškolské vzdelávanie 20 verejných vysokých škôl, tri štátne vysoké školy a 13 súkromných vysokých škôl. Okrem nich oprávnenie na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na území Slovenskej republiky mali aj štyri zahraničné vysoké školy so sídlom v Českej republike, aktívne ho využívali dve.²⁾

(18) Na troch súkromných vysokých školách skončila v roku 2012 komplexná akreditácia ich činností – Stredoeurópska vysoká škola v Skalici (SEVŠ), Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach (VŠBM), Dubnický technologický inštitút (DTI). V prípade všetkých troch vysokých škôl bolo vyjadrenie Akreditačnej komisie k ich začleneniu také, že nespĺňajú podmienky na ich dovtedajšie začlenenie. Všetky vysoké školy požiadali na základe možnosti vyplývajúcej zo zákona o ročnú lehotu na prijatie opatrení na odstránenie nedostatkov a zaslanie správy o ich výsledku, ktorá im bola udelená.

(19) V roku 2012 vláda SR rozhodla o **udelení štátneho súhlasu** na pôsobenie súkromnej vysokej školy: Vysoká škola Goethe Uni Bratislava.

²⁾ Univerzita Palackého v Olomouci a Vysoká škola hotelová v Prahe oznámili ministerstvu, že svoje aktivity v Slovenskej republike pozastavili.

(20) V roku 2012 vláda SR rozhodla **o neudelení štátneho** súhlasu týmto právnickým osobám:

- Akadémia filmovej tvorby a multimédií n. o., so sídlom v Bratislave na pôsobenie ako vysoká škola s názvom Vysoká škola filmovej tvorby a multimédií – odborná vysoká škola,
- BRATISLAVSKÁ AKADÉMIA, s. r. o., so sídlom v Bratislave na pôsobenie ako vysoká škola s názvom Vysoká škola ekonómie a podnikania.

(21) V sumári na konci roka 2012 v Slovenskej republike pôsobilo 23 univerzitných vysokých škôl,³ jedenásť vysokých škôl, ktoré nie sú začlenené medzi univerzitné vysoké školy ani medzi odborné vysoké školy a dve odborné vysoké školy.

1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania

Systém vysokoškolského vzdelávania

(22) Na základe vyjadrení Akreditačnej komisie v roku 2012 bolo priznaných spolu **726** práv udeľovať absolventom jednotlivých študijných programov príslušné akademické tituly, a to v prvom stupni **271** práv, v druhom stupni **276** práv a v treťom stupni **179** práv. Z toho v rámci komplexných akreditácií činností troch súkromných vysokých škôl ukončených v roku 2012 bolo priznaných spolu 26 práv udeľovať príslušné akademické tituly (z toho v prvom stupni 18 práv, v druhom stupni 6 práv a v treťom stupni 2 práva). Taktiež bolo priznaných **42** práv uskutočňovať habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov. Ide o počet rozhodnutí o priznaní práva, nerozlišuje sa, či už takéto právo vysoká škola pred tým mala napr. s časovým obmedzením, alebo je to rozhodnutie v rámci akreditácie nového študijného programu.

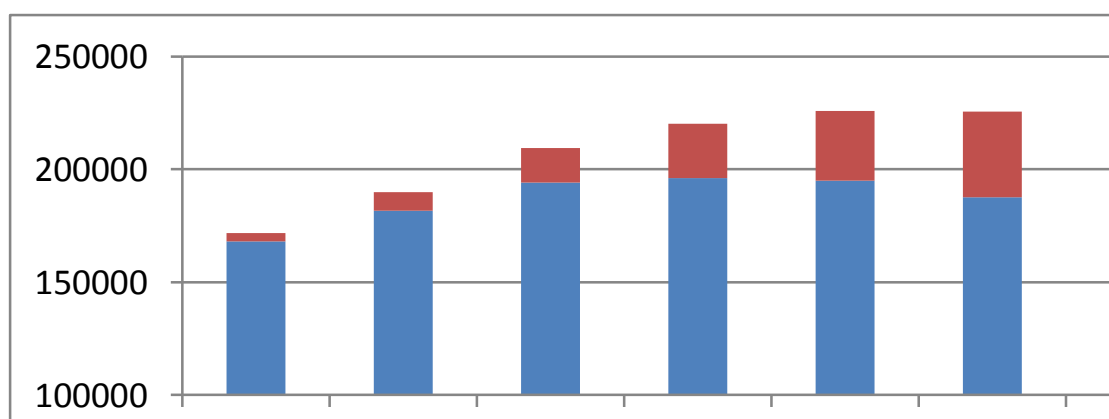
(23) V prípade sústavy študijných odborov SR bolo rozhodnuté o troch podaných návrhoch na zmenu sústavy, pričom v dvoch prípadoch (1 návrh na zmenu opisu a 1 návrh na zaradenie nového študijného odboru do sústavy) bolo rozhodnuté negatívne a v 1 prípade – návrh na zaradenie nového študijného odboru do sústavy, bol návrh schválený.

Študenti

(24) Medziročne bolo zaznamenané **zníženie** počtu študentov na vysokých školách na **200 743 študentov** (pokles o 11 241 študentov, o 5,30 %). Kým verejné vysoké školy zaznamenali medziročný pokles o 8 055 študentov, na súkromných vysokých školách počet študentov klesol o 3 186 študentov. Podiel študentov na súkromných vysokých školách tak medziročne klesol na 17,84 %. Graf č. 1.

(25) Klesajúca tendencia počtu študentov súkromných vysokých škôl, sa prejavuje aj v oblasti výrazného znižovania počtu novoprijatých na súkromné vysoké školy na študijné programy prvého a spojeného prvého a druhého stupňa. Maximálny počet novoprijatých na súkromné vysoké školy bol dosiahnutý v roku 2008 (11 840), v roku 2012 išlo o 6 709, čo je pokles o 43,34 %. V prípade verejných vysokých škôl bol maximálny počet novoprijatých v roku 2006 (57 319), v roku 2012 išlo o 38 669 novoprijatých, čo je pokles o 32,54 % (pokles v porovnaní s rokom 2008 je 17,54 %). Je otázne, ako sa tento pokles prejaví na ekonomike súkromných vysokých škôl.

³⁾ Preradenie AOS v Liptovskom Mikuláši je účinné od 1.1.2013. Vláda SR sa zatiaľ nezaoberala preradením ďalších troch vysokých škôl.

Graf č. 1 - Vývoj počtu študentov na verejných a súkromných vysokých školách

(26) Z hľadiska formy štúdia pokračoval **pokles podielu študentov v externej forme**, keď ich podiel na celkovom počte študentov **bol 30,28 %** (v roku 2011: 32,3 %).

(27) **Počet doktorandov** v dennej aj externej forme štúdia na verejných aj súkromných vysokých školách medziročne **poklesol o 1 205 študentov**. V dennej forme štúdia medziročne klesol o 497 doktorandov, a v externej forme bol zaznamenaný pokles o 708 študentov. Na verejných vysokých školách bol počet študujúcich v doktorandskom štúdiu v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižší o 947, na súkromných vysokých školách sa ich počet znížil o 258. Podiel doktorandov na celkovom počte študentov predstavoval 5,27 %.

(28) **Počet cudzincov** študujúcich v Slovenskej republike medziročne **vzrástol o 700 študentov**, čím sa ich podiel na celkovom počte študentov zvýšil na 4,94 %. Najviac študujúcich cudzincov v dennej forme bolo z Grécka (1 051), z Nórska (445) a z Českej republiky (410).

(29) Z pohľadu štatistickej klasifikácie odborov vzdelania najviac **58,08 % zo všetkých študentov študovalo spoločenské vedy, náuky a služby**. Rovnako aj v prípade doktorandského štúdia je najviac doktorandov v spoločenských vedách a náukách (40,46 % doktorandov). V rámci súkromných vysokých škôl v spoločenských vedách, náukách a službách bolo 80,19 % študentov.

(30) V rámci spoločenských vied a náuk na prvých dvoch stupňoch vysokoškolského štúdia najväčší podiel tvoria študenti ekonomických vied (31,28 %). V prípade súkromných vysokých škôl najväčší podiel tvoria študenti pedagogických vied – sociálna práca (34,99 % študentov súkromných vysokých škôl v skupine spoločenské vedy, náuky a služby, v prvých dvoch stupňoch), v rámci dennej formy štúdia najviac, a to viac ako tretina (33,18 %) študentov súkromných vysokých škôl študuje ekonomické vedy.

(31) **Na siedmich verejných vysokých školách študovalo viac ako polovica (52,42 %) študentov**, pričom 22,27 % študentov študovala na dvoch vysokých školách (UK Bratislava a STU Bratislava). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov vysokej školy mali AU Banská Bystrica (12,29 %), VŠVU Bratislava (12,22 %) a VŠMU Bratislava (9,52 %). Najmenší podiel doktorandov z počtu študentov z verejných vysokých škôl mala UJS Komárno (1,46 %). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov zo súkromných vysokých škôl mala Paneurópska vysoká škola (4,53 %). Najväčší podiel študentov cudzincov mala HUAJA Banská Štiavnica (63,64 % (z 33 študentov)). Štrnásť vysokých škôl malo podiel cudzincov väčší ako bol ich podiel v SR.

(32) Z hľadiska veku **viac ako dve tretiny študentov v dennej forme štúdia** v prvých dvoch stupňoch vysokoškolského vzdelávania bolo vo veku **do 22 rokov** (vrátane). V prípade

externej formy štúdia necelá polovica študentov na prvých dvoch stupňoch bola starších ako 29 rokov. Viac ako polovica doktorandov v dennej forme štúdia mali vek do 27 rokov (vrátane), v externej forme štúdia boli viac ako tri štvrtiny doktorandov vo veku nad 29 rokov.

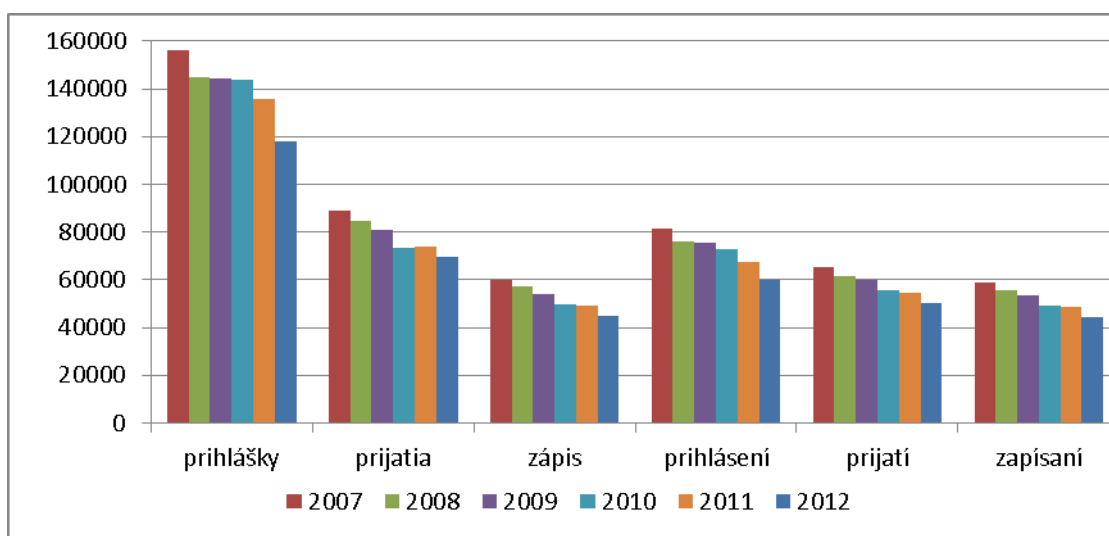
(33) V priebehu roka 2012 **riadne skončilo** vysokoškolské štúdium (prvý až tretí stupeň) **67 952 študentov**, z nich 42 664 (62,79 %) v spoločenských vedách, náukách a službách. V rámci Technických vied a náuk skončilo štúdium spolu 12 168 študentov (17,91 %). Absolventi doktorandského štúdia tvorili 3,17 % z počtu absolventov.

(34) Podrobnejšie údaje sú uvedené v **tabuľkách č. 1 až 5**.

(35) Podľa údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „ÚPSVaR“) bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie v septembri 2012 z verejných a súkromných vysokých škôl 3 748 uchádzačov - absolventov vysokých škôl⁴⁾. Z nich 12,25 % bolo v evidencii viac ako šesť mesiacov. Z hľadiska odboru vzdelania 41,97 % nezamestnaných absolventov získalo diplom v spoločenských vedách, náukách a službách a 12,99 % nezamestnaných absolventov skončilo technické vedy a náuky. V rámci spoločenských vied, náuk a služieb 38,78 % evidovaných nezamestnaných absolventov tvorili absolventi ekonomických vied.

Prijímacie konanie na 1. stupeň

(36) Od roku 2004 klesá počet uchádzačov o štúdium na vysokých školách (v prvom stupni vysokoškolského vzdelávania, resp. v študijných programoch spojeného prvého a druhého stupňa). V roku 2012 bolo podaných 117 806 prihlášok (občania SR, aj štátne vysoké školy), čo je takmer o 18 tisíc prihlášok menej ako v predchádzajúcom roku, a **počet uchádzajúcich klesol na 60 043**. Kým počet 19-ročných klesol medzi rokmi 2004 – 2012 o 18,44 %, počet uchádzačov (občanov SR) o vysokoškolské štúdium za toto obdobie klesol o 21,38 %.

Graf č. 2 - Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.

(37) V roku 2012 sa na každých 100 prijatých uchádzačov nezapísalo na štúdium 11 uchádzačov. Celkovo bolo **prijatých** na štúdium **50 203 uchádzačov** a **zapísalo sa 44 458 uchádzačov** (fyzických osôb). Najviac, 37 380 uchádzačov podalo prihlášku na štúdium spoločenských vied, náuk a služieb, z nich 78,7 % bolo na štúdium prijatých a zapísalo sa

⁴⁾ Za absolventa - uchádzača o zamestnanie sa považujú len absolventi z dennej formy štúdia a len do veku 25 rokov. Absolvent mohol ukončiť štúdium aj v predchádzajúcom roku.

24 770 uchádzačov, čo je 84,2 % z prijatých na študijné programy patriace do tejto skupiny študijných odborov.

(38) Najväčšia skupina uchádzačov o vysokoškolské štúdium mala **menej ako 20 rokov (vrátane)** (62,7 %, v prípade **dennej formy štúdia 75,4 % z uchádzačov**). V prípade externej formy štúdia viac ako polovica uchádzačov mala vek do 25 rokov (vrátane). Maturujúci v roku 2012 tvorili z uchádzačov 57,1 % (v dennej forme štúdia 69,0 %).

(39) Podľa štatistických údajov v školskom roku 2011/2012 absolvovalo strednú školu s maturitou 56 977 žiakov. O štúdium na vysokej škole v SR sa z nich uchádzalo 60,3 % absolventov. Na štúdium na vysokej škole v Slovenskej republike sa zapísalo 46,2 % maturantov zo školského roka 2011/2012.

(40) Z hľadiska medzinárodných porovnávaní sa ako štandardný parameter uvádza podiel novoprijatých študentov na populácii 19-ročných. Pri **počte 19-ročných 72 240⁵⁾** v roku **2012** dosiahol tento parameter pri počte novoprijatých **41 692⁶⁾** hodnotu **57,7 %** (v roku 2011 bola hodnota 62,2 %). Z celkového počtu populácie 19-ročných 72 240 v roku 2012 bolo na štúdium novoprijatých na dennú aj externú formu štúdia spolu 16 193 študentov, zapísalo sa 14 776 študentov (20,45 % 19-ročných). Na dennú formu štúdia bolo prijatých 15 517 uchádzačov a 14 125 zapísaných vo veku 19 rokov.

Prijímacie konanie na 2. stupeň⁴⁾

(41) V roku 2011 bolo podaných **25 125 prihlášok** na štúdium na vysokej škole (občanmi SR vrátane štátnych vysokých škôl) v študijných programoch **druhého stupňa v dennej forme** a 13 055 v externej forme štúdia, čo predstavuje o 4 571 podaných prihlášok menej ako v roku 2011, z toho o 1 439 menej na dennú formu a o 3 132 menej na externú formu. O štúdium sa uchádzalo **33 488 občanov SR, prijatých bolo 31 095 uchádzačov (92,9 %)** a na štúdium sa **zapísalo 29 143 uchádzačov (93,7 % z prijatých)**.

(42) Štyri pätiny prihlášok podali absolventi bakalárskeho štúdia na tej istej vysokej škole. Najmenší podiel prihlášok absolventov bakalárskeho štúdia z inej vysokej školy mala UJS Komárno (2,8 %).

(43) 88,2 % z uchádzačov o štúdium v druhom stupni získalo vysokoškolské vzdelanie v prvom stupni v roku 2012. Z hľadiska zápisu na štúdium druhého stupňa predstavovali **absolventi z roku 2012** z celkového počtu zapísaných **89,8 %**.

(44) Podrobnejšie údaje sú uvedené **v tabuľkách č. 6 až 9**.

Vysokoškolská mobilita

(45) Všetky verejné vysoké školy boli v akademickom roku 2011/2012 zapojené do podprogramu Erasmus. Mobility sa vyhodnocujú podľa akademických rokov, preto uvádzame, že v akademickom roku 2011/2012 možnosť vycestovať prostredníctvom tohto podprogramu využilo 2 169 študentov na študijný pobyt v priemernej dĺžke 5,22 mesiacov a 516 študentov na pracovnú stáž do podnikov v priemernej dĺžke 3,56 mesiaca. Spolu vycestovalo 2 685 študentov, čo predstavuje medziročný nárast o 9,23 % študentov (v predchádzajúcom roku to bolo 14,2%). Najviac, 586 vyslaných študentov, študovalo na UK Bratislava.

⁵⁾ Vekové zloženie obyvateľstva 2011, Štatistický úrad SR; <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=19143>, k 31.12.2011

⁶⁾ Separát štatistickej ročenky školstva SR 2012, počet novoprijatých k 31.10.2012 na verejných, súkromných a štátnych vysokých školách v SR, I. stupeň a spojený I. a II. stupeň štúdia dennej aj externej formy štúdia (občania SR).

(46) Priemerný mesačný grant študenta v akademickom roku 2011/2012 na štúdium bol 398 € a na stáž 509 €. Najviac študentov vycestovalo do Českej republiky (304 na štúdium a 195 na stáž), do Nemecka a Španielska.

(47) V akademickom roku 2011/2012 bol počet prichádzajúcich študentov na štúdium 1179 (54% z počtu vyslaných). Najviac, 262 študentov prijala UK Bratislava.

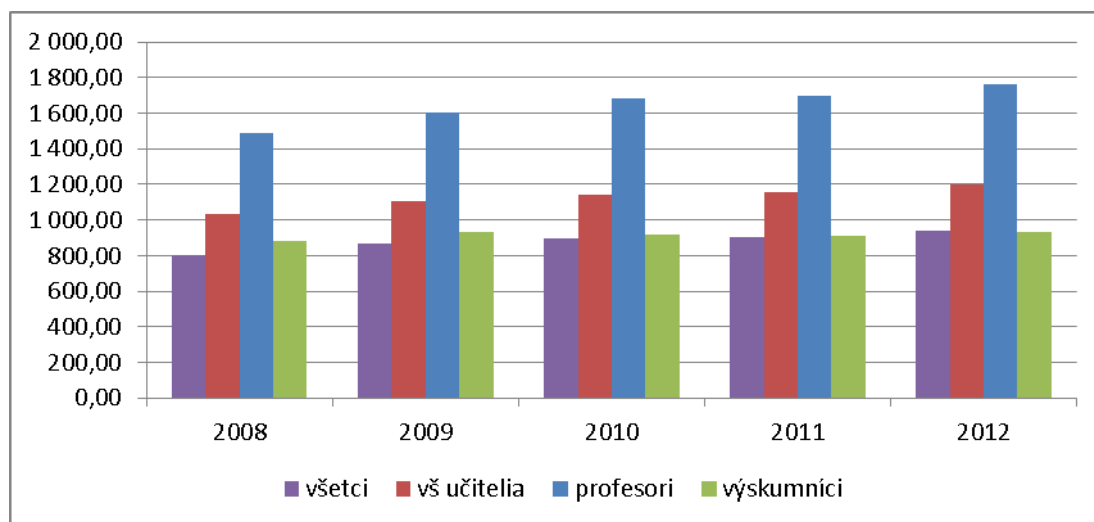
(48) V akademickom roku 2011/2012 vycestovalo prostredníctvom podprogramu Erasmus 971 pracovníkov vysokých škôl za účelom výučby alebo školenia (o 95 viac ako v predchádzajúcom akademickom roku).

(49) V roku 2012 vycestovalo prostredníctvom Národného štipendijného programu 66 študentov s trvalým pobytom v Slovenskej republike, 135 doktorandov a deväť štipendistov získalo cestovný grant. Naopak, na študijný pobyt v Slovenskej republike prišlo 22 študentov zo zahraničia, 20 doktorandov a 93 vysokoškolských učiteľov, výskumných alebo umeleckých pracovníkov. Priemerná dĺžka pobytu bola u vyslaných študentov a doktorandov tri mesiace, v prípade študentov bola priemerná mesačná výška poskytnutého štipendia 830 €, v prípade doktorandov 1 000 €. V prípade prijatých študentov bola priemerná dĺžka ich pobytu na Slovensku štyri mesiace, u doktorandov 3,5 mesiaca a u vysokoškolských učiteľov 3,5 mesiaca. V priemere bolo prichádzajúcim poskytnuté štipendium v mesačnej výške 280 € pre študentov, 470 € pre doktorandov a 920 € pre vysokoškolských učiteľov.

1.4 Zamestnanci vysokých škôl

(50) Priemerný evidenčný prepočítaný **počet zamestnancov verejných vysokých škôl** v roku 2012 bol **21 467,4**. V tom vysokoškolskí učitelia tvoria 45,96 %, výskumní pracovníci 7,51 % a ostatní zamestnanci (administratíva, prevádzka, a pod.) tvoria 46,53 % zamestnancov.

(51) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku **2012** bol **937,47 €**, čo predstavuje medziročný **nárast o 3,41 %**. Priemerné platy zamestnancov verejných vysokých škôl v roku **2012** sú v rozpätí od 762,01 € na TU Zvolen do 1033,89 € na STU Bratislava. Priemerný plat v národnom hospodárstve v roku 2012 bol 805 €, ⁷⁾ medziročný nárast o 2,42 %.

Graf č. 3 - Vývoj priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl

(52) **Priemerný plat učiteľa** verejnej vysokej školy v roku **2012** bol **1 198,76 €**, čo predstavuje medziročný nárast o **3,65 %**. **Priemerný plat profesorov** na verejných vysokých školách v roku **2012** bol **1 761,63 €** (nárast o 3,67 %). **Priemerný plat docentov** v roku **2012**

⁷⁾ Zdroj: Štatistický úrad SR

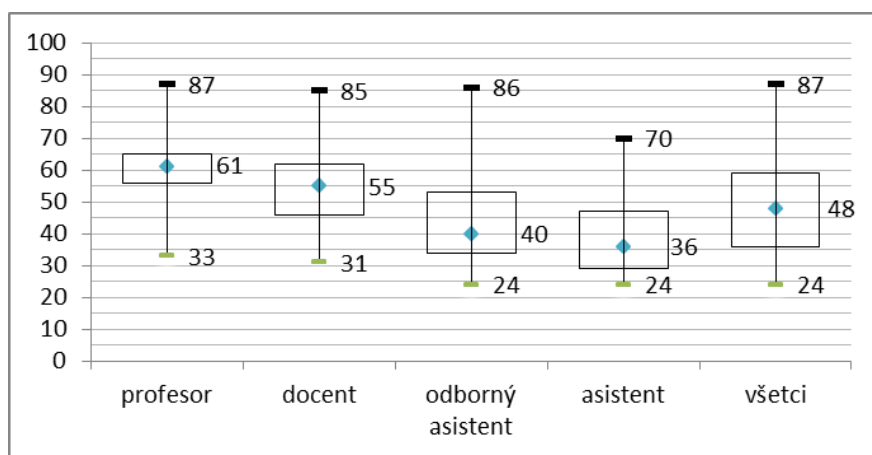
bol **1 375,57 €** (nárast o 3,09 %). Priemerný plat profesorov v pomere k priemernému platu vysokoškolských učiteľov sa udržiava na úrovni 1,47 násobku. Pomer priemerného platu vysokoškolského učiteľa k priemernému platu zamestnanca verejných vysokých škôl bol na úrovni 1,28 násobku.

(53) **Priemerný plat výskumných pracovníkov**⁸⁾ na verejných vysokých školách dosiahol v roku **2012** výšku **935,72 €**. V porovnaní s priemerným platom z roku 2011 ide o **3 % nárast**. Graf č. 3.

(54) V roku 2012 prezident SR vymenoval na základe návrhov verejných vysokých škôl a súkromnej vysokej školy v dvoch termínoch **43 profesorov**. Priemerný vek vymenovaných sa mierne znížil na 52,3 rokov (v roku 2011 to bolo 53,7 rokov). Najviac 11 profesorov bolo vymenovaných v skupine humanitné vedy a umenie, z toho traja v študijnom odbore hudobné umenie, 9 vymenovaných profesorov bolo v skupine konštruovanie, technológie, výroba a komunikácie, 8 v prírodných vedách a 7 v skupine sociálne, ekonomické a právne vedy, z nich traja v študijnom odbore ekonomická teória. Najviac profesorov na vymenovanie predložila Univerzita Komenského v Bratislave (8), Slovenská technická univerzita v Bratislave (5), Prešovská univerzita v Prešove (5) a Žilinská univerzita v Žiline (5). Najmladší vymenovaný profesor bol vo veku 37 rokov.

(55) Podľa údajov z registra zamestnancov vysokých škôl k 31. 12. 2012 najstarší vysokoškolský učiteľ vo funkcii profesora mal na vysokých školách (vrátane štátnych) vek 87 rokov, najmladší 33 rokov. Menej ako 56 rokov má štvrtina **vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora, medián veku bol 61 rokov** a štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora mala vek viac ako 65 rokov.⁹⁾ Graf č. 4.

(56) Vek vysokoškolských učiteľov vo funkcii **docent** bol od 31 do 85 rokov. Štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii docenta má vek do 47 rokov, **medián veku bol 55 rokov** a štvrtina mala viac ako 62 rokov.

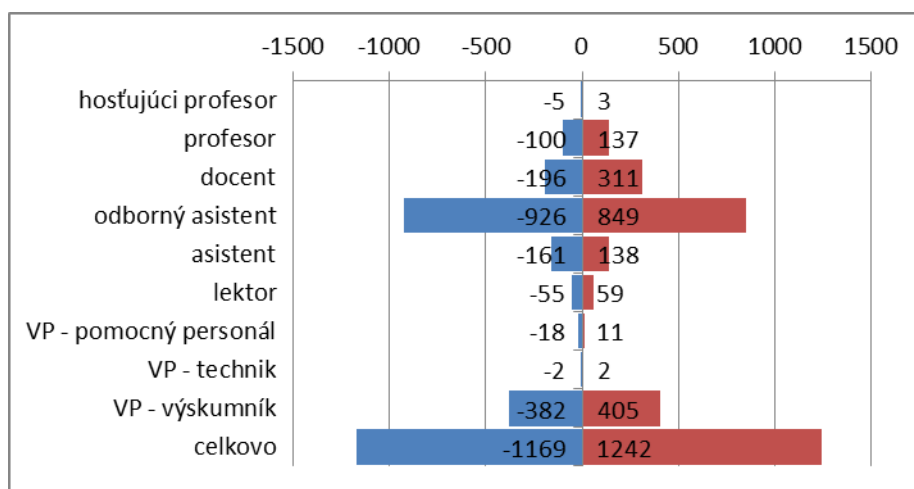
Graf č. 4 - Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov vysokých škôl (vrátane štátnych)
(minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek)

(57) Podľa stavu k 31.12. vzrástol počet fyzických osôb zamestnaných v pracovnom pomere na vysokej škole (vrátane štátnej) ako vysokoškolský učiteľ alebo výskumný/umelecký pracovník medziročne o 73 (nezohľadňuje sa veľkosť úväzku). Najviac vzrástol počet

⁸⁾ V rámci vykazovania sa v kategórii výskumných pracovníkov uvádzajú aj zamestnanci bez vysokoškolského vzdelania, ktorí sa podieľajú na výskumnej činnosti, resp. pri nej asistujú.

⁹⁾ Nezohľadňuje sa výška úväzku príslušného vysokoškolského učiteľa.

vysokoškolských učiteľov vo funkcii docenta (o 115), naopak najviac poklesol počet zamestnancov v pracovnom pomere vo funkcii odborného asistenta (o 77).

Graf č. 5 – Zmeny v počte fyzických osôb k 31.12.2011 a 31.12.2012 zamestnaných na vysokej škole v pracovnom pomere (vysokoškolský učiteľ, výskumný/umelecký pracovník) podľa funkcie, zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl¹⁰⁾

(58) Prezident Slovenskej republiky vymenoval v roku 2012 štyroch rektorov, z toho troch rektorov verejných vysokých škôl a jedného rektora súkromnej vysokej školy.

(59) Slovenská komisia pre vedecké hodnosti (ďalej len „SKVH“), poradný orgán ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na rozhodovanie o otázkach týkajúcich sa udeľovania najvyššej vedeckej hodnosti doktora vied „DrSc.“, prerokovala v roku 2012 celkovo 18 návrhov na obhajobu vedeckej hodnosti doktora vied. Z návrhov, ktoré SKVH odporučila na obhajobu, bolo v roku 2012 vedeckými radami vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied na Slovensku udelených 13 vedeckých hodností „DrSc.“.

(60) Podrobnejšie údaje týkajúce sa zamestnancov vysokých škôl sú v **tabuľkách č. 10 a 11**.

1.5 Vysokoškolská veda a technika

(61) Vysoké školy získali v roku 2012 finančné prostriedky na uskutočňovanie výskumu a vývoja zo štátneho rozpočtu takmer výlučne prostredníctvom kapitoly ministerstva. Získavali ich ako inštitucionálnu formu podpory výskumu a vývoja v rámci rozpočtového programu 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl a tiež ako účelovú formu podpory na základe súťaže s ostatnými subjektmi zaoberajúcimi sa výskumom a vývojom z Agentúry na podporu výskumu a vývoja.

Podprogram Vysokoškolská veda a technika

(62) V rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika* bola v roku 2012 ministerstvom podporovaná oblasť:

- prevádzky a rozvoja infraštruktúry pre výskum a vývoj,
- základného výskumu prostredníctvom vnútorného grantového systému VEGA,

¹⁰⁾ Nie sú zohľadnené údaje za Vysokú školu Goethe Uni Bratislava. Údaje zohľadňujú aj zamestnancov štátnych vysokých škôl. V prípade, že fyzická osoba zmenila funkciu (napr. z docenta na profesora) je táto zmena zohľadnená ako pokles počtu docentov, nárast počtu profesorov, ale v celkovej zmene sa nezohľadní (osoba zo systému neodíšla). Zohľadňuje sa stav k 31.12., pracovné pomery, ktoré netrvali k tomuto dátumu sa nezohľadňujú.

c) aplikovaného výskumu pre rezort školstva prostredníctvom vnútorného grantového systému KEGA.

(63) Na **prevádzku a rozvoj infraštruktúry** pre výskum a vývoj bolo v roku 2012 **vyčlenených 132 831 569 €** (ide o výraznejší nárast oproti roku 2011 vzhľadom na to, že časť finančných prostriedkov na štipendiá doktorandov v dennej forme doktorandského štúdia sa presunula do dotácie na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť). Spôsob rozpisu finančných prostriedkov je uvedený v odsekoch 98 a 99.

(64) Na podporu projektov základného výskumu prostredníctvom **VEGA** bolo v roku 2012 na verejné vysoké školy **rozpísaných 9 256 030 €¹¹⁾**, čo je o 3 055 € menej ako v roku 2011. Výber a hodnotenie projektov uskutočnilo trinásť komisií zložených z odborníkov z vysokých škôl a zo Slovenskej akadémie vied. Postupovalo sa pritom podľa platných pravidiel VEGA. V rámci debyrokratizácie školstva roku 2012 ministerstvo pokračovalo v realizácii úplnej elektronizácie podávania žiadostí o dotáciu na nové projekty VEGA a ich hodnotenia, ako aj podávania finančných a záverečných správ projektov VEGA v rámci systému e-VEGA.

(65) Na **jeden projekt VEGA** bolo v priemere vynaložených **6 141 €**, čo je o 1 684 € viac ako v roku 2011. Počet financovaných projektov VEGA sa oproti roku 2011 znížil o 20,71 %.

(66) Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci VEGA je **v tabuľke č. 12a**. Údaje o riešených projektoch podľa jednotlivých odborných komisií VEGA sú uvedené **v tabuľke č. 12b**.

(67) Na podporu projektov v oblasti výskumu pre rezort školstva prostredníctvom **KEGA** bolo v roku 2012 **rozpísaných 2 492 000 €¹¹⁾**. V roku 2012 bolo prostredníctvom KEGA finančne podporených 295 projektov (153 nových projektov so začiatkom riešenia v roku 2012 a 142 pokračujúcich projektov v roku 2012). V roku 2012 bolo o 72 menej riešených projektov KEGA ako v roku 2011. Výber a hodnotenie projektov KEGA zabezpečovali štyri komisie zložené z odborníkov z vysokých škôl. Postupovalo sa pritom podľa platných pravidiel KEGA. V roku 2012 ministerstvo pokračovalo v realizácii úplnej elektronizácie podávania žiadostí o dotáciu na nové projekty KEGA a ich hodnotenia, ako aj podávania ročných a záverečných správ projektov KEGA v rámci Portálu vysokých škôl. Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci KEGA sú uvedené **v tabuľke č. 13**.

(68) Ani v roku 2012 neboli alokované finančné prostriedky na projekty aplikovaného výskumu riešené na verejných vysokých školách v rámci vnútornej grantovej schémy ministerstva poskytované v rámci inštitucionálnej podpory vedy a techniky na vysokých školách.

Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja

(69) Verejné vysoké školy sa v roku 2012 nepodieľali na riešení projektov zo **štátnych programov výskumu a vývoja**, keďže riešenie doposiaľ bežiacich projektov bolo už dokončené.

(70) Agentúra na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“) poskytla v rámci podpory projektov financovaných na verejných vysokých školách z prostriedkov **APVV** spolu **10 148 804 €** (v roku 2011 to bolo 6 873 414 €, čo predstavuje nárast o 47,65 %). Podiel verejných vysokých škôl na celkovom objeme finančných prostriedkov poskytnutých na podporu projektov APVV predstavuje 46,40 %. V porovnaní s rokom 2011 ide o výrazný nárast (o 10,26 %).

¹¹⁾ Ide o rozpis dotácií bez zohľadnenia neskorších vratiek (v prípade predčasne ukončeného projektu, zrušenia projektu, nedočerpania finančných prostriedkov sa zvyšné finančné prostriedky vracajú ministerstvu).

(71) V roku 2012 nastal nárast podielu financovaných projektov zo sektoru vysokých škôl, ktorý bol odrazom stabilizácie grantovej schémy Všeobecná výzva APVV, ktorá sa od roku 2010 vyhlasuje každoročne. Vo všeobecnej výzve APVV je každoročne najvyšší podiel podaných projektov zo sektora vysokých škôl. **Sektor verejných vysokých škôl v roku 2012 má tak dominantné postavenie medzi sektormi výskumu a vývoja na Slovensku, ktoré získali účelovú podporu APVV**, štátny sektor v roku 2012 bol na úrovni 41,25 %, čo je oproti roku 2011 nárast o 9,83 %, u podnikateľského sektoru nastal pokles o 17,89 % (z dôvodu, že bolo ukončené vyhlasovanie výziev programu APVV zamerané na podporu výskumu a vývoja v malých a stredných podnikoch) a u neziskových organizácií bol pokles o 2,2%.

(72) Úspešnosť jednotlivých verejných vysokých škôl v získavaní podpory na riešenie úloh výskumu a vývoja priamo z APVV je uvedená **v tabuľke č. 14a**. Porovnanie úspešnosti jednotlivých sektorov výskumu a vývoja na získavaní podpory od APVV v roku 2012 sa nachádza **v tabuľke č. 14b**.

1.6 Rozvoj vysokého školstva

(73) V roku 2012 nebola vyhlásená výzva na podporu rozvojových projektov vysokých škôl. Na centrálnej úrovni sa podporovala prevádzka a rozvoj akademickej dátovej siete SANET a finančného informačného systému SOFIA.

1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb

(74) V roku 2012 systém sociálnej podpory študentov pozostával z priamej podpory formou štipendií z prostriedkov štátneho rozpočtu (sociálne štipendium a motivačné štipendium), štipendií z vlastných zdrojov vysokej školy, pôžičiek zo Študentského pôžičkového fondu a pôžičiek zo štipendijného fondu vysokej školy.

(75) Prostredníctvom nepriamej podpory mali študenti prístup k dotovanému ubytovaniu a stravovaniu, finančná podpora bola poskytovaná aj umeleckým súborom a športovým klubom pôsobiacim pri vysokých školách a univerzitným pastoračným centrámi.

(76) Maximálna mesačná výška sociálneho štipendia v akademickom roku 2011/2012 bola 265 € a v akademickom roku 2012/2013 bola 270 €. Verejné vysoké školy v roku 2012 vyplatili sociálne štipendiá v objeme 26 961 956 €, čo je oproti roku 2011 nárast o 2 172 639 €. ¹² K 31. decembru 2012 poberalo sociálne štipendiá 17 533 študentov, čo predstavuje oproti roku 2011 nárast o 705 poberateľov.

(77) V roku 2012 pokračovali vysoké školy v poskytovaní motivačných štipendií. Prostriedky na motivačné štipendium sa v roku 2012 poskytli tak, aby desiatim percentám študentov študijných programov prvých dvoch stupňov štúdia, mohlo byť priznané štipendium vo výške 500 €. V roku 2012 poskytlo ministerstvo vysokým školám dotáciu na poskytnutie motivačných štipendií v sume **10 133 250 €** (z toho čiastku 1 523 750 € súkromným vysokým školám).

(78) Vysoké školy v roku 2012 poskytli **z vlastných zdrojov štipendiá** v sume **1 212 672 €** celkovo **4 800 študentom**. Vyplatená suma predstavuje oproti roku 2011 **nárast o 304 313 €**. Z uvedenej sumy vyplatili čiastku 120 763 € súkromné vysoké školy 36 študentom. Najvyššiu sumu na štipendiá z vlastných zdrojov poskytla v roku 2012 Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, a to vo výške 228 692 € pre 38 študentov. ¹³ Zo súkromných vysokých

¹²⁾ Finančné prostriedky boli zabezpečené účelovou dotáciou v roku 2012 a zostatkom účelovej dotácie z roku 2011.

¹³⁾ Údaje o štipendiách z vlastných zdrojov poskytnutých zo štipendijného fondu skresľuje v prípade niektorých vysokých škôl poskytovanie doktorandských štipendií z vlastných zdrojov z tohto fondu, čo však nie je v súlade

škôl poskytla najvyššiu sumu štipendií z vlastných zdrojov Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, a to vo výške 65 219 € pre 15 študentov.

(79) V akademickom roku 2011/2012 boli zo **Študentského pôžičkového fondu** poskytnuté pôžičky v celkovej sume **3 576 253 €**, čo je nárast o 643 218 €. Zmluvy boli uzavreté s 2 949 študentmi (predstavuje to nárast o 526 študentov), z toho s 2 579 študentmi slovenských vysokých škôl a s 366 študentmi vysokých škôl v zahraničí. So študentmi so statusom zahraničného Slováka na slovenských vysokých školách boli uzatvorené 4 zmluvy. Vzástol aj počet uzatvorených zmlúv so študentmi v externej forme štúdia, a to z 333 na 426, čo predstavuje nárast o 93 študentov.

(80) K 31. decembru 2012 uviedli vysoké školy v štatistike 47 550 lôžok v študentských domovoch a 3 178 v zmluvných zariadeniach, čo predstavuje celkom pokles 475 lôžok z toho 237 lôžok v študentských domovoch a 238 lôžok v zmluvných zariadeniach.

(81) Suma dotácií poskytnutých **na prevádzku študentských domovov v roku 2012** bola tak ako v roku 2011 odvodená od počtu lôžok s pevne stanoveným príspevkom na lôžko, ktorého výška závisela od veku študentského domova. Na mzdy zamestnancov študentských domovov sa polovica finančných prostriedkov poskytovala „historickým princípom“ a druhá polovica finančných prostriedkov výkonovo. Zo štátneho rozpočtu sa poskytovali dotácie aj na ubytovanie študentov v zariadeniach, ktoré nie sú študentskými domovmi, ale s ktorými mala vysoká škola uzatvorenú zmluvu o ubytovaní svojich študentov. Celková suma poskytnutých **dotácií na ubytovanie študentov v roku 2012** predstavovala **16 217 728 €**, čo predstavuje oproti roku 2011 **pokles o 1 311 260 €**. Pokles sa nedotýkal priamo dotácií na ubytovanie, ale bol spôsobený tým, že v roku 2011 boli vysokým školám poskytnuté finančné prostriedky navyše na odstránenie havarijných stavov študentských domovov. Priemerná ročná dotácia na lôžko študenta bola 320 €.

(82) Na základe prieskumu cien ubytovania na vysokoškolských internátoch bolo zistené, že k 30. septembru 2012 bola priemerná hodnota **cien ubytovania 58 € mesačne**. Najnižšie ceny ubytovania uviedol ŠD Pod hájom, ŽU Žilina v rozpätí 30 – 36 €/mesiac, najvyššie ceny ŠD Mýtna, STU Bratislava v rozpätí 95 – 135 €/mesiac.

(83) Dotovanie stravovacích služieb sa uskutočňovalo formou príspevku na dve vydané jedlá denne študentom v dennej forme štúdia. Výška príspevku v roku 2012 bola **1 €/jedno jedlo**. Celková suma poskytnutých **dotácií na stravovanie študentov v roku 2012** bola **4 575 405 €**, čo predstavuje oproti roku 2011 **pokles o 367 509 €**. Pokles bol spôsobený najmä tým, že vysokoškolské jedálne vydali v roku 2012 študentom vysokých škôl o 668 tis. jedál menej ako v roku 2011 (celkový počet vydaných jedál v roku 2012 bol 4 586 tis.).

(84) V roku 2012 ministerstvo poskytlo vysokým školám dotáciu v sume **1 092 550 €** na športovú a kultúrnu činnosť študentov vysokých škôl a podporu činnosti univerzitných pastoračných centier (nárast o 140 950 €).

Časť II

2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2012

(85) Táto časť správy sa zaoberá hospodárením verejných vysokých škôl v roku 2012. Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov vrátane odpisov podľa odpisového plánu, ktorý si v súlade so zákonom o účtovníctve zostavuje každá verejná vysoká škola.

s účelom, na ktorý bol tento fond zriadený.

(86) Hlavným zdrojom financovania verejných vysokých škôl sú naďalej dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré sa verejnej vysokej škole poskytujú vo forme **tzv. blokového grantu**, teda vnútorne neštruktúrované s výnimkou účelovo určených finančných prostriedkov a záväzného ukazovateľa maximálnej sumy osobných nákladov (mzdy a odvody). Objem finančných prostriedkov z dotácií vynaložený na mzdy a odvody do poisťných fondov nesmie prekročiť 80 % objemu finančných prostriedkov poskytnutých v roku verejnej vysokej škole na bežné výdavky.

(87) V prvej časti správy o hospodárení sú uvedené **informácie o výške a spôsobe rozdelenia dotácií** zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2012 a v druhej časti správy o hospodárení sa uvádzajú **výsledky hospodárenia** verejných vysokých škôl v roku 2012 tak, ako vyplývajú z výročných správ vysokých škôl o hospodárení a z výkazníctva vysokých škôl za rok 2012.

2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2012 a spôsob ich rozdelenia

(88) Podľa § 89 zákona sú hlavným zdrojom financovania verejnej vysokej školy dotácie zo štátneho rozpočtu. Na pokrytie výdavkov na svoju činnosť verejná vysoká škola využíva v zmysle § 16 a § 89 ods.1 zákona okrem štátnych dotácií aj ďalšie zdroje.

Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2012

(89) **V schválenom rozpočte na rok 2012** bola v kapitole ministerstva školstva na vysoké školy vyčlenená suma **441 424 063 €**. Oproti roku **2011**, v ktorom bola na vysoké školy vyčlenená suma **424 982 101 €**, to predstavuje **nárast o 16 441 962 €**. Zvýšenie finančných prostriedkov sa dotýkalo najmä osobných výdavkov pedagogických a nepedagogických zamestnancov (13 222 tis. €).

(90) Vyčlenená suma **441 424 063 €** pozostávala z bežných dotácií (ďalej tiež “BD”) v objeme 431 424 063 € a kapitálových dotácií (ďalej tiež “KD”) v objeme 10 000 000 €.

(91) Okrem dotácií verejným vysokým školám, ktoré boli rozpočtované v programe **077**, získali verejné vysoké školy ďalšie finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu v objeme **10 615 829 € z národného programu rozvoja vedy a techniky**, z toho objem **10 127 354 €** získali verejné vysoké školy na výskumné projekty **z APVV** a objem **488 475 €** z programu **06K 12 Koordinácia prierezových aktivít štátnej vednej a technickej politiky**.

(92) V rámci medzirezortného podprogramu 05T 08 - **Oficiálna rozvojová pomoc** boli v roku 2012 poskytnuté verejným vysokým školám finančné prostriedky v objeme **1 955 511 €** a v podprograme 021 02 03 - **Zabezpečenie mobilit a záväzkov v oblasti vzdelávania** v objeme **765 923 €**.

(93) Okrem uvedeného získali v roku 2012 verejné vysoké školy finančné prostriedky na projektoch podporovaných **z Európskej únie** (v Operačnom programe Vzdelávanie a v Operačnom programe Výskum a vývoj) v objeme **83 296 611 €**.

(94) Dotácie verejným vysokým školám boli rozpočtované v programe **077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl**. V súlade so štruktúrou programu boli dotácie rozdelené do podprogramov a prvkov. V priebehu roka 2012 boli objemy rozpisu dotácií verejných vysokých škôl v jednotlivých podprogramoch a prvkoch upravené nasledovne:

- a) podprogram **077 11 – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl** – **232 867 243 €** (BD 225 367 243 €, KD 7 500 000 €),

- b) podprogram 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika* – **144 626 231 €** (BD 142 626 231 €, KD 2 000 000 €). V tom:
 - i) prvok 077 12 01 – *Prevádzka a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj* – **132 831 569 €** (BD 132 831 569 €, KD 0 €),
 - ii) prvok 077 12 02 – *Úlohy základného výskumu na vysokých školách iniciované riešiteľmi (VEGA)* – **9 302 662 €** (BD 7 302 662 €, KD 2 000 000 €),
 - iii) prvok 077 12 03 – *Aplikovaný výskum na vysokých školách pre potreby praxe* – **0 €** (BD 0 €, KD 0 €),
 - iv) prvok 077 12 04 – *Medzinárodná vedecká a vedecko-technická spolupráca vysokých škôl* – **0 €** (BD 0 €, KD 0 €),
 - v) prvok 077 12 05 – *Úlohy výskumu a vývoja na vysokých školách pre rozvoj školstva v stanovených oblastiach iniciované riešiteľmi (KEGA)* – **2 492 000 €** (BD 2 492 000 €, KD 0 €),
- c) program 077 13 – *Rozvoj vysokého školstva* – **5 994 692 €** (BD 5 494 692 €, KD 5 000 000 €),
- d) podprogram 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl* – **57 935 897 €** (BD 57 935 897 €),
 - i) prvok 077 15 01 – *Sociálne štipendiá* – **26 000 000 €** (BD 26 000 000 €),
 - ii) prvok 077 15 02 – *Motivačné štipendiá* – **10 133 250 €** (BD 10 133 250 €),
 - iii) prvok 077 15 03 – *Podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít študentov a pastoračných centier* – **21 802 647 €** (BD 21 802 647 €).

Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám

(95) Na základe ustanovenia § 89 ods. 2 zákona pozostáva finančná podpora zo štátneho rozpočtu pre verejnú vysokú školu z nasledovných štyroch dotácií poskytovaných na základe zmluvy:

- a) dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov,
- b) dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť,
- c) dotácia na rozvoj vysokej školy,
- d) dotácia na sociálnu podporu študentov.

Určenie výšky dotácií pre jednotlivé verejné vysoké školy sa uskutočňuje podľa každoročne aktualizovanej metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám, do ktorej ministerstvo v súlade so zákonom premieta ekonomické nástroje na podporu plnenia cieľov vlády v oblasti vysokého školstva.

(96) Dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov bola rozpočtovaná v podprograme 077 11 – *Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl*. Prostredníctvom dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov získava vysoká škola hlavnú časť finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov na prevádzku a na krytie odpisov.

(97) V súlade s § 89 ods. 4 zákona bol pri určovaní výšky dotácií na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov pre jednotlivé vysoké školy rozhodujúci počet študentov, počet absolventov, ekonomická náročnosť uskutočňovaných študijných programov

a kvalita vyjadrená kvalifikačnou štruktúrou vysokoškolských učiteľov a publikačnými resp. umeleckými aktivitami vysokej školy.

(98) Na účely stanovenia výšky bežnej dotácie **na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov** pre jednotlivé vysoké školy na úrovni ministerstva sa predpokladá jej nasledovná vnútorná štruktúra:

- a) dotácia na mzdy a odvody do poisťných fondov,
- b) dotácia na tovary a ďalšie služby,
- c) dotácia na špecifiká
- d) dotácia na kapitálové výdavky.

Výsledná hodnota bežnej dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov sa vypočíta ako súčet dotácií uvedených v písmenách a) až d).

(99) Dotácia **na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika*. Finančné prostriedky **na projekty VEGA a na projekty KEGA** boli prideľované v rámci vnútorného grantového systému ministerstva súťažným spôsobom. Poslednú časť tvorila dotácia **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj**.

(100) Pri určovaní výšky dotácie **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj** pre jednotlivé verejné vysoké školy sa vychádzalo z vymedzenia, na aký účel majú tieto finančné prostriedky slúžiť. Toto vymedzenie je sformulované v opise zodpovedajúceho prvku v rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika*. V nadväznosti na to sa pri rozpise zohľadňovali:

- a) výsledky hodnotenia kvality výskumnej činnosti vysokej školy podľa poslednej komplexnej akreditácie (so zohľadnením priemernej výskumnej kapacity jednotlivých vysokých škôl za hodnotené obdobie) (váha 0,45),
- b) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov získaných v rokoch 2009 a 2010 na výskumné granty zo zahraničia (váha 0,1),
- c) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov získaných v rokoch 2009 a 2010 na výskumné granty zo štátneho rozpočtu okrem štátnych programov, (váha 0,10),
- d) podiel vysokej školy na priemernom počte doktorandov v dennej forme doktorandského štúdia po dizertačnej skúške za akademický rok 2010/2011 (váha 0,1),
- e) podiel vysokej školy na publikačnej činnosti určenej podľa odseku (17) a (51) Metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2012 (ďalej len „metodika“) (váha 0,225) a
- f) podiel vysokej školy na umeleckej tvorbe podľa odseku (19) metodiky (váha 0,025).

(101) Dotácia **na rozvoj vysokej školy** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 13 - *Rozvoj vysokého školstva*. V roku 2011 sa táto dotácia použila na centrálné rozvojové projekty.

(102) Dotácia **na sociálnu podporu študentov** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl*. V prvku 077 15 01 boli v roku 2012 rozpočtované finančné prostriedky na sociálne štipendiá. Tieto sú nárokovateľné a verejná vysoká škola ich dostáva v sume podľa zákonných nárokov jej študentov. V prvku 077 15 02 boli rozpočtované finančné prostriedky na motivačné štipendiá. V prvku 077 15 03 boli

rozpočtované finančné prostriedky na príspevky na ubytovanie, stravovanie, športové a kultúrne aktivity. Podrobnosti o spôsobe rozpisu tejto časti dotácie sú uvedené v časti venovanej systému sociálnej podpory študentov a sociálnym službám.

2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2012

(103) Údaje prezentované v tejto časti vychádzajú z výročných správ o hospodárení verejných vysokých škôl za rok 2012, ktorých hlavné body predpisuje zákon a podrobnosti určuje ministerstvo. Základom výročnej správy o hospodárení je ročná účtovná závierka obsahujúca súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky.

Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2012

(104) Súhrnná súvaha¹⁴⁾ za všetky verejné vysoké školy je v **tabuľkách č. 17a a 17b2**

(105) **Celková suma aktív** verejných vysokých škôl k 31. decembru 2012 predstavuje čiastku **1 228 064 tis. €**. V rámci tejto čiastky vykázali vysoké školy:

1. dlhodobý nehmotný majetok	20 235 tis. €
2. dlhodobý hmotný majetok	955 693 tis. €
3. dlhodobý finančný majetok	5 170 tis. €
4. zásoby	4 931 tis. €
5. dlhodobé pohľadávky	1 111 tis. €
6. krátkodobé pohľadávky ¹⁵⁾	89 181 tis. €
7. finančné účty	219 829 tis. €
8. časové rozlíšenie	1 914 tis. €

(106) Hlavnou položkou v rámci **dlhodobého nehmotného majetku** bol software v sume **18 343 tis. €**. Účtovná hodnota **dlhodobého hmotného majetku** verejných vysokých škôl predstavovala k 31. decembru 2012 objem **955 693 tis. €**. Hlavnými položkami v rámci dlhodobého hmotného majetku boli:

1. pozemky	117 678 tis. €
2. stavby	593 010 tis. €
3. samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	158 410 tis. €
4. dopravné prostriedky	1 516 tis. €
5. drobný dlhodobý hmotný majetok	2 560 tis. €
6. obstaranie dlhodobého hmotného majetku	79 978 tis. €

(107) **Finančné účty** v objeme **219 829 tis. €** predstavujú finančné prostriedky na bankových účtoch a v pokladnici. Pozostávajú najmä z finančných prostriedkov na mzdy za december vyplácaných v januári 2013 a príslušných odvodov, z prostriedkov finančných fondov, z finančných prostriedkov na projekty prechádzajúce do roku 2013 vrátane zahraničných projektov, z finančných prostriedkov na kapitálové výdavky nerealizované v roku 2012, z finančných prostriedkov účtu sociálneho fondu a z finančných prostriedkov účtov podnikateľskej činnosti.

(108) Na **bežných účtoch** vysokých škôl (vedených v štátnej pokladnici) vykázali verejné vysoké školy k 31. 12. 2012 finančné prostriedky v objeme **218 589 tis. €**. Z toho na účtoch pre hlavnú činnosť boli vykázané finančné prostriedky v objeme **201 968 tis. €, na účtoch**

¹⁴⁾ Súvaha vyjadruje v prehľadnej a usporiadanej forme peňažné vyjadrenie majetku podľa druhov (aktíva) a podľa zdrojov (pasíva) k určitému dňu.

¹⁵⁾ Objem krátkodobých pohľadávok zvyšujú pohľadávky zo zmlúv zo štrukturálnych fondov.

podnikateľskej činnosti vykázali verejné vysoké školy finančné prostriedky v objeme **15 592 tis. €** a na **účtoch sociálneho fondu 1 030 tis. €**.

(109) **Štruktúra pasív** verejných vysokých škôl bola k 31. decembru 2012 takáto:

1. imanie a peňažné fondy	587 553 tis. €
2. fondy tvorené zo zisku	22 173 tis. €
3. výsledok hospodárenia za účt. obdobie	13 266 tis. €
4. nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	19 143 tis. €
5. rezervy	7 958 tis. €
6. dlhodobé záväzky	1 139 tis. €
7. krátkodobé záväzky	93 627 tis. €
8. bankové výpomoci a pôžičky	0 tis. €
9. časové rozlíšenie	553 205 tis. €

Hlavnými položkami v rámci imania a fondov organizácie boli: **základné imanie** v hodnote 521 084 tis. €, fond reprodukcie v hodnote 57 520 tis. €, fondy tvorené zo zisku vo výške 22 173 tis. €, fondy podľa osobitného predpisu vo výške 8 622 €, rezervný fond vo výške 16 127 tis. € a ostatné fondy. **Výsledok hospodárenia** za rok 2012 bol vo výške 13 266 tis. €. **Verejné vysoké školy vykazujú ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov** sumu 19 143 tis. €.

(110) Hlavnými položkami v rámci **krátkodobých záväzkov** boli:

1. záväzky z obchodného styku	45 111 tis. €
2. záväzky voči zamestnancom	19 106 tis. €
3. zúčtovanie so sociál. poisťovňou a zdravot. poisťovňami	9 422 tis. €
4. daňové záväzky	12 557 tis. €
5. ostatné záväzky	7 424 tis. €

(111) K 31. decembru 2012 žiadna z verejných vysokých škôl neeviduje **záväzky voči bankám**.

(112) Hlavnou položkou pri časovom rozlíšení pasív boli **výnosy budúcich období v sume 511 708 tis. €**. Ďalšie podrobnosti sú v **tabuľke č. 26**.

Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl

(113) Hospodárenie verejných vysokých škôl pozostáva z hospodárenia v oblasti hlavnej činnosti a v oblasti podnikateľskej činnosti. V oblasti hlavnej činnosti sa osobitne sleduje oblasť sociálnej podpory študentov.

Celkové náklady verejných vysokých škôl v roku 2012 predstavovali **660 060 tis. €**. Z toho:

1. náklady hlavnej činnosti	635 664 tis. €
2. náklady podnikateľskej činnosti	24 396 tis. €

Celkové výnosy verejných vysokých škôl v roku 2012 predstavovali **673 326 tis. €**. Z toho:

1. výnosy hlavnej činnosti	646 631 tis. €
2. výnosy podnikateľskej činnosti	26 695 tis. €

Výsledok hospodárenia verejných vysokých škôl v roku 2012 bol vo výške **13 266 tis. €**. Z toho:

1. výsledok hospodárenia v hlavnej činnosti	10 967 tis. €
2. výsledok hospodárenia v podnikateľskej činnosti	2 299 tis. €

V porovnaní s rokom 2011 sa **výnosy** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** zvýšili o **46 243 556 € (7,7 %)**. **Náklady** verejných vysokých škôl sa v **hlavnej činnosti** zvýšili oproti roku 2011 o **44 825 347 € (7,6 %)**.

(114) Súhrnné náklady a výnosy verejných vysokých škôl, ako i výsledky hospodárenia jednotlivých verejných vysokých škôl, sú uvedené v **tabuľkách č. 18 až 22**. Náklady, výnosy a výsledky hospodárenia v oblasti sociálnej podpory sú v **tabuľkách č. 23 až 25**.

(115) V roku 2012 dosiahlo **celkový kladný výsledok hospodárenia** (teda súčet výsledku hospodárenia v hlavnej činnosti a výsledku hospodárenia v podnikateľskej činnosti) 19 verejných vysokých škôl. Jedna verejná vysoká škola (AU Banská Bystrica) skončila so záporným celkovým výsledkom hospodárenia. Celkový výsledok hospodárenia za všetky verejné vysoké školy za rok 2012 bol vyšší oproti celkovému výsledku hospodárenia za rok 2011 o 637 272 €. Najvyšší výsledok hospodárenia v roku 2012 dosiahla UK v Bratislave, ŽU Žilina a TU Košice ktoré ho dosiahli najmä aktivitami v hlavnej činnosti.¹⁶⁾

(116) **Výsledok** hospodárenia verejných vysokých škôl za všetky verejné vysoké školy v roku 2012 v **hlavnej činnosti** bol vo výške **10 967 327 €**. **Kladný výsledok hospodárenia** v hlavnej činnosti dosiahlo v roku 2012 **pätnásť verejných vysokých škôl**: UK Bratislava, UPJŠ Košice, PU Prešov, UCM Trnava, UKF Nitra, UMB Banská Bystrica, TVU Trnava, TU Košice, ŽU Žilina, TUAD Trenčín, EU Bratislava, SPU Nitra, TU Zvolen, KU Ružomberok a UJS Komárno. **Päť** z verejných vysokých škôl hospodárili v hlavnej činnosti **so stratou** (UVLF Košice, STU Bratislava, VŠMU Bratislava, VŠVU Bratislava AU Banská Bystrica). Štyri z nich (okrem AU Banská Bystrica) však majú túto stratu vykompenzovanú ziskom z podnikateľskej činnosti, ktorý je podľa zákona určený na dofinancovanie hlavnej činnosti verejnej vysokej školy.

Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti

(117) **Hlavné položky nákladov** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových nákladoch sú nasledovné (**tabuľka č. 20**):

1. 501 – spotreba materiálu	32 603 440 €	5,13 %
2. 502 – spotreba energie	34 616 587 €	5,45 %
3. 504 – predaný tovar	3 444 594 €	0,54 %
4. 511 – opravy a udržiavanie	14 513 925 €	2,28 %
5. 512 – cestovné	8 230 894 €	1,30 %
6. 518 – ostatné služby	40 504 954 €	6,38 %
7. 521 – mzdové náklady	255 021 284 €	40,14 %
8. 524 – zákonné sociálne poistenie	80 322 845 €	12,64 %
9. 527 – zákonné sociálne náklady	9 250 289 €	1,46 %
10. 549 – iné ostatné náklady	47 984 877 €	7,55 %
11. 551 – odpisy	61 657 805 €	9,71 %
12. 591 – daň z príjmu	368 957 €	0,06 %

(118) Hlavnými nákladovými položkami verejných vysokých škôl na okruhu hlavnej činnosti v rámci účtu **501 – spotreba materiálu** v roku 2012 boli náklady na prístroje a zariadenia laboratórií, ktoré nepatria do dlhodobého hmotného majetku (7 394 tis. €), nábytok (2 442 tis. €), potraviny (3 325 tis. €), chemikálie a iný materiál na zabezpečenie experimentálnej

¹⁶⁾ Poznamenajme, že štandardným cieľom verejných vysokých škôl nie je dosahovanie zisku, ale vyrovnané hospodárenie. Tvorba zisku u verejných vysokých škôl má však význam v prípadoch, keď si potrebujú akumulovať prostriedky do budúcich rokov, napríklad na nákladnejšie rozvojové projekty, alebo v prípade, že potrebujú vyrovnať stratu z minulých rokov (verejná vysoká škola musí v každom prípade celý zisk použiť na svoju hlavnú činnosť).

výučby (3 750 tis. €), kancelárske potreby a materiál (2 741 tis. €), knihy, časopisy a noviny (2 118 tis. €), stavebný a vodoinštalčný materiál (1 528 tis. €).

(119) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **502 – spotreba energie** v roku 2012 boli náklady na tepelnú energiu (11 272 tis. €), elektrickú energiu (10 587 tis. €), na plyn (7 981 tis. €) a vodné a stočné (4 721 tis. €).

(120) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **511 – opravy a udržiavanie** v roku 2012 boli náklady na opravu a udržiavanie stavieb (9 687 tis. €), na opravy a udržiavanie strojov, prístrojov, zariadení a inventára (2 329 tis. €), na opravy a udržiavanie prostriedkov IT (579 tis. €).

(121) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **512 – cestovné** v roku 2012 boli náklady na zahraničné cestovné (6 867 tis. €) a domáce cestovné (1 364 tis. €).

(122) Náklady na účte **551 – odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku** sa členia na náklady na odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého z kapitálových dotácií zo štátneho rozpočtu a odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého zo štrukturálnych fondov a odpisy ostatného dlhodobého nehmotného a hmotného majetku.

(123) **Hlavné položky výnosov** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových výnosoch sú nasledovné (**tabuľka č. 18**):

1. 601 – tržby za vlastné výrobky	777 165 €	0,12 %
2. 602 – tržby z predaja služieb	39 687 382 €	6,14 %
3. 604 – tržby za predaný tovar	3 921 447 €	0,61 %
4. 649 – iné ostatné výnosy	81 016 849 €	12,53 %
5. 651 – tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	3 745 525 €	0,58 %
6. 658 – výnosy z prenájmu majetku	532 125 €	0,08 %
7. 691 – prevádzkové dotácie	509 324 474 €	78,77 %

(124) Hlavnou položkou v rámci účtu **601 – tržby za vlastné výrobky** boli výnosy študentských jedální (571 tis. €).

(125) Hlavnou položkou v rámci účtu **602 – tržby z predaja služieb** boli najmä výnosy z ubytovania denných študentov (22 147 tis. €), zo stravných lístkov študentov (5 521 tis. €), z ubytovania a stravovania iných fyzických osôb (1 161 tis. €).

(126) Hlavnými položkami v rámci účtu **649 – iné ostatné výnosy** boli výnosy zo školného **46 484 282 tis. €** (z toho čiastku 7 291 tis. € tvorili výnosy za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia a súbežné štúdium, čiastku 19 197 tis. € výnosy od cudzincov a čiastku 19 997 tis. € výnosy zo školného za štúdium v externej forme štúdia), poplatky za prijímacie konanie **4 836 tis. €**, poplatky za rigorózne konanie **904 tis. €**, výnosy za vydanie dokladov o štúdiu a ich kópií **662 tis. €**. Ďalšiu časť iných ostatných výnosov tvorili výnosy za ďalšie vzdelávanie **3 579 tis. €**, výnosy z darov **1 848 tis. €**, výnosy z opráv výnosov z minulých účtovných období **198 tis. €**, dobropisy minulých období **320 tis. €**, prostriedky výnosov budúcich období **5 818 tis. €**. Zvyšok tvorili výnosy z vložného na konferencie, príspevky na úhradu výdavkov zahraničných študentov študujúcich v rámci medzinárodných zmlúv a ďalšie analyticky samostatne nesledované výnosy.

(127) Hlavnými položkami v rámci účtu **691 – prevádzkové dotácie** boli bežné dotácie poskytnuté v roku 2012 verejným vysokým školám zo štátneho rozpočtu a zo štrukturálnych fondov. Tieto dotácie boli vyššie ako je vykázaný objem výnosov, pretože do výnosov sa

dostali len tie dotácie, ktoré neboli zúčtované ako výnosy budúcich období (napríklad na pokračujúce projekty).

Kapitálové výdavky

(128) V roku 2012 bola verejným vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva zo štátneho rozpočtu poskytnutá kapitálová dotácia v sume **9 555 712 €**. Z uvedenej sumy bola čiastka **9 386 848 €** poskytnutá v podprograme **077 11** – Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl. Štruktúra poskytnutých finančných prostriedkov bola nasledovná:

1. na dokončenie rozostavaných stavieb a	
realizáciu nových stavieb verejných vysokých škôl	7 500 000 €
2. na výskumné projekty	1 886 848 €

(129) V oblasti vysokého školstva prechádza do nasledujúceho roka 10 rozostavaných stavieb, na celkové dokončenie ktorých je potrebných cca **120 mil. €**.

Časť III

3. Záver k správe

(130) Podstatná zmena prijatá v roku 2012 je rozsiahla novela zákona o vysokých školách, ktorej vplyv sa prejaví v strednodobom horizonte. Ide najmä o presadenie zmien v otázke externej formy štúdia a vytvorenie právneho rámca na vyžadovanie implementácie vnútorných systémov zabezpečovania kvality na vysokých školách. Rozvoj v tejto oblasti je dobrým východiskom na prípravu novej právnej úpravy, ktorá je naplánovaná v ďalších rokoch.

(131) Nedostatočný progres je v oblasti rezortných informačných systémoch, ako aj v elektronizácii agendy v oblasti vysokého školstva. Ide najmä o meškanie implementácie rezortného informačného systému v oblasti vysokého školstva, ktorého súčasťou sú aj základné registre o vysokých školách, študijných odboroch a študijných programoch. Osobitným problémom je elektronizácia agendy Akreditačnej komisie.

(132) I keď vysoké školy majú povinnosť viesť register študentov a poskytovať z neho údaje do centrálného registra študentov, ukazuje sa, že existujú na viacerých vysokých školách podstatné problémy s konzistentnosťou a aktuálnosťou údajov v ich informačnom systéme. V roku 2012 sa zmenila po viac ako ročnej príprave a možnosti testovania viacerými vysokými školami štruktúra poskytovania údajov do centrálného registra študentov a niektoré údaje, ktoré boli predtým nepovinné, ale zo zákona ich vysoké školy viedli vo svojich registroch, sa povinne vyžadujú. Niekoľko vysokých škôl ani za viac ako 9 mesiacov nebolo schopných poskytnúť údaje v novej štruktúre, pričom používajú (rovnaké) informačné systémy ako niektoré iné vysoké školy. Toto má negatívny vplyv na prepájanie informačných systémov verejnej správy, keďže údaje z centrálného registra študentov sa štandardne majú poskytovať a využívať zdravotnými poisťovňami, Fondom na podporu vzdelávania, právne podmienky sú vytvorené v prípade Sociálnej poisťovne, perspektíva je v prípade úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

(133) Od roku 2012 sa zverejňujú údaje o pracovných pomeroch vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov vysokých škôl v rámci Slovenskej republiky. Otvorenou otázkou je, či by nemalo zmysel prepojiť tieto údaje so zdravotníckymi zariadeniami, Slovenskou akadémiou vied, prípadne inými výskumnými organizáciami, a získať tak ešte podrobnejší prehľad o existujúcej tvorivej kapacite.

(134) Ministerstvo prestalo účelovo vyčleňovať dotáciu na štipendiá nových doktorandov v dennej forme štúdia. Verejné vysoké školy majú možnosť financovať doktorandské štipendiá v rámci inštitucionálnej podpory výskumu alebo z grantov, prípadne z neúčelovej časti dotácie na ich činnosť. Je vhodné sledovať, ako sa bude v ďalšom období vyvíjať počet študentov doktorandského štúdia, a či verejné vysoké školy nekrátia počet nových doktorandských miest na úkor uspokojovania mzdových nárokov, prípadne financovanie prevádzky. Pri porovnaní študentov v prvom roku štúdia medzi rokmi 2011 a 2012, medziročne klesol počet denných študentov v prvom roku doktorandského štúdia z 1 541 v roku 2011 na 1 435 v roku 2012 (pokles o 6,88 %).

(135) Ako pozitívne hodnotíme skutočnosť, že verejným vysokým školám sa podarilo zabezpečiť rast miezd zamestnancov a súčasne udržať kladný hospodársky výsledok (okrem jednej verejnej vysokej školy). Priemerná mzda na verejných vysokých školách medziročne rástla rýchlejšie, ako v národnom hospodárstve.

(136) Kým v predchádzajúcich rokoch sme medziročne zaznamenávali kontinuálny rast v počte študentov a uchádzačov o vysokoškolské štúdium, v ďalších rokoch, najmä s ohľadom na demografický vývoj bude pokračovať klesajúci trend. Je otázne, aký vplyv to bude mať najmä na hospodárenie súkromných vysokých škôl. Rovnako sa otvára otázka, čo s kapacitami, ktoré sú vytvorené na verejných vysokých školách a nebude ich možné v ďalšom období naplno využiť. Keďže súčasný systém financovania verejných vysokých škôl v oblasti vzdelávania je výkonový, a disponibilné zdroje sa prerozdeľujú medzi jednotlivé verejné vysoké školy, nie je možné v tomto kontexte hovoriť o úspore výdavkov, ale skôr o vytvorení priestoru na úpravu systému financovania a cielené dofinancovanie aktivít zameraných na skvalitnenie vysokoškolského štúdia, za predpokladu, že sa nebudú krátiť zdroje na vysokoškolské vzdelávanie z titulu klesajúceho počtu študentov (z hľadiska medzinárodných porovnaní je oblasť vysokoškolského vzdelávania významne podfinancovaná). Postupne je možné očakávať pokles prijímaných a študujúcich v dennej forme štúdia o jednu štvrtinu až jednu tretinu do roku 2025.

(137) I napriek pozitívnym hodnoteniam Národného štipendijného programu žiadateľmi o štipendiá a štipendistami tejto mobility schémy, nedosahuje úroveň financovania tohto programu úroveň z predchádzajúceho obdobia tejto schémy, a na rok 2012 bolo alokovaných na tento účel 0,9 mil. eur. V prechádzajúcom období bola štipendijná schéma financovaná približne na úrovni 1,4 mil. eur. Kombinácia relatívne rozšírených, ale nízkych, štipendií v rámci podprogramu Erasmus a relatívne úzka profilácia Národného štipendijného programu, nevytvára predpoklady na významnejší nárast akademickej mobility v nasledujúcom období, pričom ide aj o jednu z priorít v rámci ES.

(138) V roku 2011 sa Slovensko prihlásilo do medzinárodného projektu „Hodnotenie výsledkov vysokoškolského vzdelávania (AHELO)“ v rámci OECD, ktorý zlepší informovanosť o kvalite vysokých škôl. Doteraz neexistoval systém priameho hodnotenia kvality vzdelávacieho procesu na vysokých školách, ktorý by bol medzinárodne aplikovaný. Celkom sa do projektu zapojilo 17 krajín z piatich kontinentov, Slovensko patrilo medzi troch najaktívnejších účastníkov. Samotné testovanie sa uskutočnilo v roku 2012. Testovania sa zúčastnilo okolo 250 vysokých škôl, zo Slovenska to bolo 18 vysokých škôl.

(139) Pozitívne je postavenie vysokých škôl pri získavaní grantov z Agentúry na podporu výskumu a vývoja. Možnosť získania ďalšej podpory účelového financovania výskumnej činnosti vysokých škôl je nutnou podmienkou ďalšieho rozvoja viaczdrojového financovania vysokých škôl a ich diferenciacie.

(140) Za rok 2012 sa z viacerých (prevažne technických a organizačných) dôvodov nepodarilo zaktualizovať vo verejne prístupnej forme údaje o jednotlivých vysokých školách

pre širokú verejnosť (evidovaná nezamestnanosť absolventov, nástupné platy, a pod.). Existujúce problémy v tejto oblasti je potrebné vyriešiť a postupy štandardizovať. Okrem toho bude potrebné sa zamerať na získavanie ďalších relevantných údajov o vysokých školách, najmä v oblasti spolupráce vysokých škôl s praxou (či už vo vzdelávaní, ale aj vo výskumnej činnosti), aktivity vysokých škôl v oblasti komercializácie výsledkov výskumu, či vytvárania podmienok pre aktivity formou spin-off, start-up firiem, v neposlednom rade príspevok vysokých škôl k riešeniu celospoločenských problémov (regionálne rozdiely, nezamestnanosť, sociálna inklúzia, a pod.).

(141) Kritické je zabezpečenie rozvoja vysokého školstva. Okrem nedostatočných zdrojov v rámci štátneho rozpočtu, či obmedzení na využívanie štrukturálnych fondov napr. v prípade Bratislavského samosprávneho kraja, nie je vytvorená inštitucionálna kapacita na zabezpečovanie tejto agendy na centrálnej úrovni.

(142) Z hľadiska ďalšieho vývoja vysokoškolského vzdelávania bude prioritné vytvoriť vhodné motivačné nástroje pre vysoké školy k orientácii na profesijne orientované bakalárske študijné programy.